

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2006. május 30.*

A C-459/03. sz. ügyben,

az EK 226. cikk és az EA 141. cikk alapján kötelezettségszegés megállapítása iránt a Bírósághoz 2003. október 30-án

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviselik: P. J. Kuijper és B. Martenczuk, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

felperesnek,

támogatja:

Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága (képviselik: C. Jackson és C. Gibbs, meghatalmazotti minőségben, segítőjük: R. Plender QC, kézbesítési cím: Luxembourg)

beavatkozó,

* Az eljárás nyelve: angol.

Írország (képviselik: R. Brady és D. O'Hagan, meghatalmazotti minőségben, segítők: P. Sreenan és E. Fitzsimons SC, P. Sands QC és N. Hyland BL, kézbesítési cím: Luxembourg)

alperes ellen,

támogatja:

a **Svéd Királyság** (képviseli: K. Wistrand, meghatalmazotti minőségben)

beavatkozó,

benyújtott keresete tárgyában,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: V. Skouris elnök, P. Jann, C. W. A. Timmermans (előadó) és J. Malenovský tanácselnökök, J.-P. Puissochet, R. Schintgen, N. Colneric, S. von Bahr, J. N. Cunha Rodrigues, M. Ilešič, J. Klučka, U. Löhmus és E. Levits bírák,

főtanácsnok: M. Poiares Maduro,
hivatalvezető: L. Hewlett főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2005. november 8-i tárgyalásra,

a főtanácsnok indítványának a 2006. január 18-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- ¹ Keresetével az Európai Közösségek Bizottsága annak megállapítását kéri a Bíróságtól, hogy Írország – mivel a sellafeldi (Egyesült Királyság) székhelyű MOX üzemmel kapcsolatban Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága ellen az Egyesült Nemzetek Tengerjogi Egyezménye (a továbbiakban: egyezmény) keretében indított vitarendezési eljárást – nem teljesítette az EK 10. és az EK 292. cikkből, valamint az EA 192. és az EA 193. cikkből eredő kötelezettségeit.

Jogi háttér

- ² A Montego Bayben (Jamaica), 1982. december 10-én aláírásra megnyitott egyezmény 1994. november 16-án lépett hatályba.

3 Az egyezményt a Tanács az Európai Közösség nevében az 1998. március 23-i 98/392/EK határozattal (HL L 179., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 4. fejezet, 3. kötet, 260. o.) hagyta jóvá. Az egyezményt megerősítette az Európai Unió valamennyi tagállama is.

4 Írország a következő nyilatkozatot tette, amikor 1996. június 21-én megerősítette az egyezményt:

„Írország emlékeztet arra, hogy az Európai Közösség tagjaként a Közösségre ruházta át az egyezményben szabályozott egyes kérdésekre vonatkozó hatáskört. Írország, az egyezmény IX. melléklete rendelkezéseinek megfelelően, az Európai Közösségre átruházott hatáskörök természetéről és terjedelméről megfelelő időben részletes nyilatkozatot fog tenni.”

5 A 98/392 határozat preambulumának első bevezető bekezdése a következőképpen szól:

„tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 43. és 113. cikkére, valamint 130s. cikke (1) bekezdésére, valamint 228. cikke (2) bekezdésének első mondatával, továbbá 228. cikke (3) bekezdésének második albekezdésével összefüggésben”.

6 Az említett határozat harmadik, ötödik és hatodik preambulumbekkezdése így szól:

„mivel teljesültek az egyezmény IX. mellékletének 3. cikkében előírt és a megállapodás 4. cikkének (4) bekezdésében említett, a Közösség számára a hivatalos megerősítési okmány letétbe helyezését lehetővé tévő feltételek;

[...]

mivel az egyezményt [...] jóvá kell hagyni ahhoz, hogy a Közösség a saját hatáskörében szerződő fél lehessen ezek tekintetében;

mivel a Közösségnek – a hivatalos megerősítési okmány letétbe helyezésekor – letétbe kell helyeznie egy olyan nyilatkozatot is, amely meghatározza az egyezmény [...] hatálya alá tartozó azon ügyeket, amelyek tekintetében a Közösségre a tagállamok hatáskört ruháztak át [...];”

7 A 98/392 határozat 1. cikkének rendelkezése szerint:

„(1) Az Egyesült Nemzetek Szervezetének tengerjogi egyezménye és az egyezmény XI. részének végrehajtásáról szóló megállapodás az Európai Közösség nevében jóváhagyásra kerül.”

(2) Az egyezmény és a megállapodás szövege az I. mellékletben található.

(3) A Közösség hivatalos megerősítési okmányát, amely a II. mellékletben található, az Egyesült Nemzetek Szervezetének főtitkáránál kell letétbe helyezni. Ez az egyezmény 310. cikke szerinti nyilatkozatot és egy hatáskörre vonatkozó nyilatkozatot tartalmaz.”

- 8 A határozat 1. cikkének (3) bekezdésében említett hatásköri nyilatkozat (a továbbiakban: a Közösség hatásköréről szóló nyilatkozat) így szól:

„Nyilatkozat az Európai Közösség hatásköréről az Egyesült Nemzetek Szervezetének 1982. december 10-i tengerjogi egyezményében, valamint az egyezmény XI. részének végrehajtásáról szóló megállapodásban szabályozott kérdések tekintetében

(Az egyezmény IX. melléklete 5. cikkének (1) bekezdése, valamint a megállapodás 4. cikkének (4) bekezdése alapján tett nyilatkozat)

Az Egyesült Nemzetek tengerjogi egyezménye IX. melléklete 5. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy egy nemzetközi szervezet hivatalos megerősítési okirata olyan nyilatkozatot tartalmazzon, amely pontosan megadja az egyezményben meghatározott kérdéseknek azt a körét, amelyre vonatkozóan az egyezményben részes tagállamok hatáskört ruháztak át a szervezetre [...]

[...]

Az Európai Közösségeket az 1951. április 18-án aláírt Párizsi (ESZAK-) Szerződés, illetve az 1957. március 25-én aláírt Római (EGK- és Euratom-) Szerződés hozta létre. [...] A Szerződéseket módosította az Európai Unióról szóló szerződés, amelyet Maastrichtban 1992. február 7-én írtak alá [...]

[...]

A fent említett rendelkezésekkel összhangban ez a nyilatkozat megjelöli a tagállamok által a Szerződések alapján a Közösségre ruházott hatáskört az egyezmény [...] által szabályozott kérdések tekintetében.

[...]

A Közösségnek kizárólagos hatásköre van egyes kérdések tekintetében, valamint tagállamaival megosztott hatásköre van egyes más kérdések tekintetében.

1. A Közösség kizárólagos hatáskörébe tartozó kérdések

- A Közösség felhívja a figyelmet arra, hogy tagállamai átruházták hatáskörüket az élő tengeri erőforrások védelme és kezelése tekintetében. Ezért ezen a téren a Közösség feladata a vonatkozó szabályok és rendeletek [helyesen: rendelkezések] elfogadása (amelyeket a tagállamok hajtanak végre), illetve az, hogy hatáskörén belül külső vállalkozásokban vegyen részt harmadik államokkal és illetékes szervezetekkel [helyesen: hatáskörén belül harmadik államokkal vagy az illetékes nemzetközi szervezetekkel szemben külső szerződéses kötelezettségeket vállaljon]. [...]

- kereskedelmi és vámpolitikája folytán a Közösség hatáskörrel bír az egyezmény X. és XI. részének, valamint az 1994. július 28-i megállapodás nemzetközi kereskedelemmel kapcsolatos rendelkezéseinek tekintetében.

2. Kérdések, amelyek tekintetében a Közösség és a tagállamok megosztott hatáskörrel bírnak

- A halászat vonatkozásában bizonyos kérdésekben, amelyek nem kapcsolódnak közvetlenül a tengeri erőforrások védelméhez és kezeléséhez, mint például a kutatás és a technológiai fejlesztés, valamint a fejlesztési együttműködés, a hatáskör megosztott,
- a tengeri szállításra vonatkozó rendelkezések tekintetében, a hajózás biztonsága és a tengeri szennyezés megelőzése, amelyet [helyesen: a tengeri szállításra, a hajózás biztonságára és a tengeri szennyezés megelőzésére vonatkozó rendelkezések tekintetében, amelyeket] többek között az egyezmény II., III., V., VII. és XII. része tartalmaz, a Közösség kizárólagos hatáskörébe csak annyiban tartozik [helyesen: a Közösség csak annyiban rendelkezik kizárólagos hatáskörrel], amennyiben ezek az egyezményben szereplő rendelkezések vagy az annak [helyesen: azok] végrehajtására vonatkozóan elfogadott jogi aktusok a Közösség által létrehozott közös szabályokat érintik. Amikor közösségi szabályok léteznek, de azok nem érintettek, különösen azokban az esetekben, amikor a közösségi rendelkezések csak minimumszabályokat írnak elő, a tagállamok bírnak hatáskörrel, anélkül hogy akadályoznák a Közösséget abban, hogy hatáskörében eljárjon ezen a területen [helyesen: Ha léteznek ilyen közösségi szabályok, de azok nem érintettek, különösen olyan közösségi rendelkezések esetén, amelyek csak minimumszabályokat írnak elő, a tagállamok – a Közösség hatáskörének sérelme nélkül – hatáskörrel rendelkeznek, hogy e területen eljárjanak]. Egyéb esetekben a tagállamok bírnak hatáskörrel.

A függelékben megjelenik az érintett közösségi szabályok jegyzéke. Az ezekből a szabályokból eredő közösségi hatáskör terjedelmét minden egyes intézkedés pontos rendelkezéseire történő utalással kell megállapítani, különösen hogy mennyiben alkotnak ezek a rendelkezések közös szabályokat [helyesen: az egyes intézkedések pontos tartalma alapján kell megállapítani, különösen aszerint, hogy ezek a rendelkezések mennyiben hoznak létre közös szabályokat].

[...]

[...]

Függelék

Közösségi jogi aktusok, amelyek az egyezmény és a megállapodás által szabályozott kérdésekre utalnak

- A tengeri biztonság és a tengeri környezet szennyezése [helyesen: szennyezésének megelőzése] ágazatában

[...]

A Tanács 1993. szeptember 13-i 93/75/EGK irányelve a Közösség kikötőibe érkező vagy onnan induló, veszélyes vagy szennyező árut szállító hajókra vonatkozó minimumkövetelményekről (HL L 247., 1993.10.5., 19. o.)

[...]

- A tengeri környezet védelmének és minősége megőrzésének terén (az egyezmény XII. része)

[...]

A Tanács 1985. június 27-i 85/337/EGK irányelve az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról (HL L 175., 1985.7.5., 40. o.]; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 1. kötet, 248. o.)

[...]

- Egyezmények, amelyeknek a Közösség tagja [helyesen: amelyeknek a Közösség részese]

Egyezmény a tengeri környezet szárazföldi eredetű szennyezésének megelőzéséről, Párizs, 1974. június 4. (az 1975. március 3-i 75/437/EGK tanácsi határozat, amelyet a HL L 194., 1975.7.25., 5. o.-án tettek közzé).

Jegyzőkönyv a tengeri környezet szárazföldi eredetű szennyezésének megelőzéséről szóló egyezmény módosításáról, Párizs, 1986. március 26. (az 1986. december 28-i 87/57/EGK tanácsi határozat, amelyet a HL L 24., 1987.1.27., 47. o.-án tettek közzé)

[...]

- 9 Az egyezmény „Zárt vagy félig zárt tengerek” című IX. részét a 122. és 123. cikk alkotják, amelyek a következőképpen szólnak:

„122. cikk

Fogalommeghatározás

Ezen egyezmény alkalmazásában a »zárt vagy félig zárt tenger« két vagy több állam által körülvevett és szűk kijáráttal egy másik tengerhez vagy óceánhoz kapcsolódó, illetve teljesen vagy elsősorban két vagy több parti állam parti tengeréből és kizárólagos gazdasági övezetéből álló öblöt, medencét vagy tengert jelent.

123. cikk

A zárt vagy félig zárt tengereket határoló államok együttműködése

Kívánatos, hogy a zárt vagy félig zárt tengereket határoló államok az ezen egyezmény szerinti jogaik gyakorlása és kötelezettségeik teljesítése során együttműködjenek egymással. Evégből, közvetlenül vagy egy megfelelő regionális szervezeten keresztül törekednek:

[...]

- b) jogaik és kötelezettségeik megvalósításának összehangolására a tengeri környezet védelme és megőrzése terén;

[...]"

¹⁰ Az egyezmény „A tengeri környezet védelme és megőrzése” című XII. részének I. szakasza az „Általános rendelkezések”-ről szól. E szakasz tartalmazza a 192–194. cikket, amely az alábbiak szerint rendelkezik:

„192. cikk

Általános kötelezettség

Az államok kötelesek a tengeri környezetet védeni és megőrizni.

193. cikk

Az államok szuverén joga természeti kincseik kiaknázására

Az államoknak környezetvédelmi politikáiknak megfelelően és összhangban a tengeri környezet védelmére és megőrzésére vonatkozó kötelezettségükkel szuverén jogukban áll természeti kincseik kiaknázása.

194. cikk

Intézkedések a tengeri környezet szennyezésének megelőzésére, csökkentésére, valamint ellenőrzésére

(1) Az államok külön-külön, vagy a körülményektől függően együttesen megteszik az ezzel az Egyezményvel összeegyeztethető azon intézkedéseket, amelyek ahhoz szükségesek, hogy megelőzhető, csökkenthető és ellenőrizhető legyen a bármely forrásból származó tengeri környezetszennyezés. Ezen cél elérése érdekében az államok a rendelkezésükre álló legjobb használható eszközöket alkalmazzák, összhangban lehetőségeikkel, és törekszenek ezen irányú politikájuk összehangolására.

(2) Az államok megtesznek minden szükséges lépést annak érdekében, hogy a joghatóságuk vagy ellenőrzésük alatt álló cselekmények végzése során más államokat és azok környezetét ne érje szennyezésből folyó károkozás. Ezenkívül az államok szükséges lépéseket tesznek annak érdekében is, hogy a joghatóságuk vagy ellenőrzésük alatt álló események vagy cselekmények miatt keletkező szennyezés ne terjedjen túl azokon a körzeteken, ahol ezen egyezménynek megfelelően szuverén jogokat gyakorolnak.

(3) Az e rész alapján megtett intézkedések a tengeri környezet szennyezésének összes forrására vonatkoznak. E lépések többek között magukban foglalnak olyan intézkedéseket, amelyek célja a következők lehetséges legnagyobb mértékű csökkentése:

- a) mérgező, káros vagy maró [helyesen: ártalmas] anyagok – különös tekintettel a lassan felbomlóakra – kibocsátása, amelyek szárazföldi forrásból, a légtérből, illetve azon keresztül, vagy kidobásból származnak;

- b) hajókról származó szennyezés, különös tekintettel a balesetek megakadályozására, a vészhelyzetek kezelésére, a tengeri tevékenység biztonságának biztosítására, szándékos és gondatlan lerakás megelőzésére, valamint a hajók tervezésének, építésének, felszerelésének, személyzettel való ellátásának és üzemeltetésének szabályozására;

- c) a tengerfenék és az általa természetes [helyesen: természeti] forrásainak kutatása vagy kiaknázása során használt létesítmények és berendezések miatt keletkezett szennyezés, különös tekintettel a balesetek megakadályozására, a vészhelyzetek kezelésére, a tengeri tevékenység biztonságának biztosítására, valamint a létesítmények vagy berendezések tervezésének, építésének, felszerelésének, személyzettel való ellátásának és üzemeltetésének szabályozására;

- d) a tengeri környezetben működő egyéb létesítmények és berendezések általi szennyezés, különös tekintettel a balesetek megakadályozására, a vészhelyzetek kezelésére, a tengeri tevékenység biztonságának biztosítására, valamint a létesítmények vagy berendezések tervezésének, építésének, felszerelésének, személyzettel való ellátásának és üzemeltetésének szabályozására.

(4) A tengeri környezet szennyezésének megelőzésére, csökkentésére vagy ellenőrzésére irányuló intézkedések meghozatalánál az államok jogaik gyakorlása során és az ebből az egyezményből következő kötelezettségeikből fakadóan tartózkodnak a más államok által végzett cselekmények minden indokolatlan megzavarásától [helyesen: az államok tartózkodnak a más államok olyan tevékenységeibe történő indokolatlan beavatkozástól, amelyeket azok az egyezményből eredő jogaik gyakorlása és kötelezettségeik teljesítése során végeznek].

(5) Az e rész alapján meghozott intézkedések tartalmazzák a ritka vagy törékeny ökoszisztémáknak, és ugyanúgy a veszélyeztetett, kihalófélben lévő, kihalással fenyegetett fajok élőhelyének megvédésére és megőrzésére vonatkozó lépéseket.”

- 11 Az egyezmény XII. részének „Ellenőrzés [helyesen: Folyamatos ellenőrzés] és környezeti hatásvizsgálatok” című 4. szakaszában szereplő 204–206. cikke így rendelkezik:

„204. cikk

A szennyezés kockázatainak és hatásainak ellenőrzése [helyesen: folyamatos ellenőrzése]

(1) Az államok más államok jogaival összhangban erőfeszítéseket tesznek – amennyire ez gyakorlatilag megvalósítható – közvetlenül vagy az illetékes nemzetközi szervezetek útján arra, hogy elfogadott tudományos módszerek útján megfigyeljék, mérjék, kiértékeljék és elemezzék a tengeri környezet szennyezésének veszélyeit és hatásait.

(2) Az államok különösképpen azon tevékenységek hatásait követik nyomon, amelyeket engedélyeznek, vagy amelyekben részt vesznek, abból a célból, hogy megállapítsák, hogy ezek a tevékenységek szennyezik-e a környezetet.

205. cikk

Jelentések közzététele

A 204. cikk végrehajtásaként kapott eredményekről az államok jelentést tesznek közzé, vagy megfelelő időközönként jelentést juttatnak el az illetékes nemzetközi szervezethez, amely azokat az összes állam részére hozzáférhetővé teszi.

206. cikk

A tevékenységek lehetséges következményeinek felmérése

Amennyiben az államok okkal feltételezik, hogy a joghatóságuk vagy ellenőrzésük alá tartozó tervbe vett tevékenységek a tengeri környezetnek lényeges szennyezését vagy jelentős károsodását okozhatják, olyan mértékben, amennyiben ez gyakorlatilag megvalósítható, felmérik az ilyen jellegű tevékenységeknek a tengeri környezetre gyakorolt lehetséges következményeit, és a felmérés eredményeiről készített jelentést a 205. cikknek megfelelően továbbítják.”

- 12 Az egyezmény XII. részének „Nemzetközi szabályok és nemzeti jogszabályok a tengeri környezet szennyezésének megelőzésére, csökkentésére, valamint ellenőrzésére” című 5. szakasza tartalmazza többek között a 207. és a 211. cikket, amelyek a következőképpen szólnak:

„207. cikk

Szárazföldről származó szennyeződés

(1) Az államok törvényeket és rendelkezéseket fogadnak el a tengeri környezet szárazföldről történő szennyezésének megelőzése, csökkentése és ellenőrzése érdekében, ideértve a folyók, folyótorkolatok, csővezetékek, vízelvezető [helyesen: szennyvízelvezető] létesítmények általi szennyezéseket, figyelembe véve a nemzetközileg elfogadott szabályokat, szabványokat, ajánlott gyakorlatokat és eljárásokat.

(2) Az államok megtesznek más olyan intézkedéseket, amelyek szükségesek lehetnek e szennyezés megelőzéséhez, csökkentéséhez és ellenőrzéséhez.

(3) Az államok erőfeszítéseket tesznek, hogy a megfelelő regionális szinten egyeztessék az erre vonatkozó politikáikat.

(4) Az államok, különösen az illetékes nemzetközi szervezetek vagy diplomáciai konferenciák útján, arra törekednek, hogy a szárazföldről származó tengeri környezetszennyezés megelőzésére, csökkentésére, valamint ellenőrzésére vonatkozó globális és regionális szabályokat, szabványokat, ajánlott gyakorlatokat és

eljárásokat hozzanak létre, figyelembe véve a sajátos regionális jellemzőket, a fejlődő országok gazdasági teljesítőképességét és ezen országok gazdasági fejlődésének szükségességét. E szabályok, szabványok és eljárások szükség szerint meghatározott időközönként felülvizsgálatra kerülnek.

(5) Az (1), (2) és (4) bekezdésben említett törvények, rendelkezések, intézkedések, szabályok, szabványok, ajánlott gyakorlatok és eljárások magukban foglalják az olyan előírásokat, amelyek célja a mérgező, káros és maró [helyesen: ártalmas] anyagok, különösen azok közül a lassan felbomlók tengeri környezetbe való bocsátásának a lehetséges legnagyobb mértékű csökkentése.

[...]"

„211. cikk

Hajók által okozott szennyezés

(1) Az államok, különösen az illetékes nemzetközi szervezetek vagy általános diplomáciai konferencia útján, arra törekednek, hogy a hajók által okozott tengeri környezetszennyezés megelőzésére, csökkentésére, valamint ellenőrzésére vonatkozó globális és regionális szabályokat és szabványokat hozzanak létre, és ugyanezen a módon szükség szerint támogatják az olyan balesetek veszélyének a minimalizálásához szükséges hajózási útvonalrendszerek kialakítását, amelyek a tengeri környezet – beleértve a partvonalat – szennyezését, és a parti államok ehhez kapcsolódó érdekeinek szennyezéssel történő megsértését okozzák. E szabályok és szabványok ugyanilyen módon szükség szerint meghatározott időközönként felülvizsgálatra kerülnek.

(2) Az államok törvényeket és rendelkezéseket fogadnak el a lobogójuk alatt hajózó, illetve általuk lajstromozott hajók által a tengeri környezetben okozott szennyezések megelőzése, csökkentése és ellenőrzése céljából. E törvényeknek és rendelkezéseknek legalább olyan hatékonyaknak kell lenniük, mint az illetékes nemzetközi szervezetek vagy az általános diplomáciai konferencia által létrehozott általánosan elfogadott nemzetközi szabályok és szabványok.

[...]

- 13 Az egyezmény XII. részének „A végrehajtás biztosítása” című 6. szakaszában szereplő 213. cikke így rendelkezik:

„A szárazföldről származó szennyeződésre vonatkozó végrehajtás

Az államok biztosítják a 207. cikknek megfelelően elfogadott törvényeik és rendelkezéseik végrehajtását, és olyan törvényeket, rendelkezéseket, valamint más intézkedéseket fogadnak el, amelyek a tengeri környezet a szárazföldről származó szennyezésének megelőzése, csökkentése, valamint ellenőrzése tekintetében az illetékes nemzetközi szervezetek vagy az általános diplomáciai konferencia útján létrehozott alkalmazandó nemzetközi szabályoknak és szabványoknak a végrehajtásához szükségesek.”

- 14 Az egyezmény „A viták rendezése” című XV. részének I. szakasza az „Általános rendelkezések”-ről szól. Az e szakaszban szereplő 282. cikk így rendelkezik:

„Az egyetemes, regionális vagy kétoldalú megállapodásokból eredő kötelezettségek

Amennyiben az ezen egyezménynek az értelmezését vagy alkalmazását érintő vitában részt vevő részes államok egyetemes, regionális vagy kétoldalú megállapo-

dásban vagy egyéb módon abban állapodtak meg, hogy a vitában részes bármely fél kérésére a vita egy kötelező döntést [határozatot] eredményező eljárás során kerül rendezésre, akkor az e részben foglalt eljárás helyett ezt az eljárást kell alkalmazni, amennyiben a vitában részt vevő felek másképp nem állapodtak meg.”

- 15 Az egyezmény XV. részének „Kötelező erejű döntéssel [helyesen: határozattal] járó kötelező eljárások” című 2. szakaszában szereplő 286–288. cikke értelmében:

„286. cikk

E szakasz alkalmazása a XI. rész szerint előterjesztett vitákra

A 3. szakaszra figyelemmel bármely, az ezen egyezmény értelmezését vagy alkalmazását érintő vitát, amelyben az 1. szakasz rendelkezései szerint nem sikerült egyezsége jutni, a vitában részt vevő bármely fél kérésére az e szakasz alapján joghatósággal rendelkező bíróság vagy más fórum elé lehet [helyesen: kell] terjeszteni.

287. cikk

Az eljárás megválasztása

(1) Az egyezmény aláírása, megerősítése vagy az ahhoz történő csatlakozás során, vagy ezt követően bármikor, az adott állam írásbeli nyilatkozattal szabadon választhatja meg az ezen egyezmény értelmezését vagy alkalmazását érintő vita rendezésének egy vagy több módját a következő lehetőségek közül:

- a) a VI. melléklet szerint alapított Nemzetközi Tengerjogi Bíróság;
- b) a Nemzetközi Bíróság;
- c) a VII. melléklet szerint megalakított választottbíróóság;
- d) a VIII. mellékletben meghatározott, egy vagy több fajta vitára megalakított eseti választottbíróóság.

[...]

288. cikk

Hatáskör

(1) Bármely, az ezen egyezménynek az értelmezésére vagy alkalmazására irányuló, az e rész rendelkezései szerint előterjesztett vitában a 287. cikk szerinti bíróság vagy választottbíróóság rendelkezik hatáskörrel.

(2) A 287. cikk szerinti bíróságnak van hatásköre továbbá azokban az ezen Egyezmény céljaihoz kapcsolódó nemzetközi megállapodás értelmezését és alkalmazását érintő vitákban, amelyeket a megállapodás alapján terjesztettek elé.

[...]”

¹⁶ Az egyezmény XV. részének ugyanezen szakaszában szereplő 290. cikke értelmében, amennyiben egy jogvitát kellő módon bíróság vagy választottbíróság elé terjesztettek, az ideiglenes intézkedést rendelhet el.

¹⁷ Az egyezmény XV. részének szintén az említett szakaszában szereplő 293. cikke a következőképpen szól:

„Irányadó jog

(1) Az e szakasz alapján hatáskörrel rendelkező bíróság vagy választottbíróság köteles ezen Egyezményt és a nemzetközi jog más, ezen Egyezménnyel nem összeegyeztethetetlen szabályait alkalmazni.

[...]”

18 Az egyezmény XV. részének ugyanezen szakaszában szereplő 296. cikke értelmében:

„A döntések jogereje [helyesen: A határozatok véglegessége] és kötelező ereje

(1) Az e szakasz szerint hatáskörrel rendelkező bíróság vagy választottbíróság által hozott bármely döntés jogerős [helyesen: bármely határozat végleges], és azt a vitában részt vevő valamennyi fél végrehajtja [helyesen: köteles végrehajtani].

(2) Az ilyen döntésnek [helyesen: határozatnak] kizárólag az adott vitára és az abban részt vevő felekre nézve van kötelező ereje.”

19 Az egyezménynek „A nemzetközi szervezetek részvétele” című IX. melléklete többek között a következő rendelkezéseket tartalmazza:

„1. cikk

A kifejezések használata

A 305. cikk és e melléklet alkalmazásában a »nemzetközi szervezet« az államok által létrehozott olyan kormányközi szervezet, amelyre annak tagállamai hatáskört ruháztak át az ezen egyezmény hatálya alá tartozó kérdésekben, ideértve az e kérdésekre vonatkozó egyezmények megkötésének hatáskörét.

2. cikk

Aláírás

Egy nemzetközi szervezet akkor írhatja alá ezen egyezményt, ha tagjainak többsége aláírója ezen egyezménynek. Az aláíráskor a nemzetközi szervezet nyilatkozatot tesz arra vonatkozóan, hogy melyek azok az ezen egyezmény hatálya alá tartozó kérdések, amelyek tekintetében az adott nemzetközi szervezet aláírónak minősülő tagállamai a szervezetre hatáskört ruháztak át, valamint jelzi e hatáskör jellegét és terjedelmét.

3. cikk

Hivatalos jóváhagyás és csatlakozás

(1) Egy nemzetközi szervezet akkor helyezheti letétbe hivatalos jóváhagyási vagy csatlakozási okmányát, ha tagállamainak többsége letétbe helyezi vagy helyezte megerősítési vagy csatlakozási okmányát.

(2) A nemzetközi szervezet által letétbe helyezett okmány tartalmazza az e melléklet 4. és 5. cikkében előírt kötelezettségvállalásokat és nyilatkozatokat.

4. cikk

A részvétel terjedelme, jogok és kötelezettségek

(1) Egy nemzetközi szervezet hivatalos jóváhagyási vagy csatlakozási okmánya kötelezettségvállalást tartalmaz arra nézve, hogy elfogadja az ezen egyezmény alapján az államokat megillető jogokat és kötelezettségeket azokban a kérdésekben, amelyekben hatáskört ruháztak rá azok a tagállamok, amelyek ezen egyezménynek részesei.

(2) Egy nemzetközi szervezet ezen egyezménynek olyan mértékben lesz részese, amilyen mértékben hatáskörrel rendelkezik az e melléklet 5. cikkében említett nyilatkozatok, közlemények vagy értesítések szerint.

(3) E nemzetközi szervezet azokat jogokat gyakorolja és azokat a kötelezettségeket teljesíti, amelyekkel a részesnek minősülő tagállamai egyébként ezen egyezmény alapján rendelkeznének azon kérdésekben, amelyekben e tagállamok hatáskört ruháztak rá. E nemzetközi szervezet tagállamai nem gyakorolják azon hatáskörüket, amelyet a szervezetre átruháztak.

(4) Egy ilyen nemzetközi szervezet részvétele semmiképpen sem eredményezheti azt, hogy azok a tagállamai, amelyek részes államok is, szélesebb körű képviselettel rendelkezzenek, mint amilyenre egyébként jogosultak lennének, ideértve a döntéshozatali jogokat is.

(5) Egy ilyen nemzetközi szervezet részvétele semmiképpen sem eredményezheti azt, hogy azok a tagállamai, amelyek ezen egyezménynek nem részes államai, bármiféle jogot szerezzenek ezen egyezmény alapján.

(6) Amennyiben összeütközésbe kerülnek egy nemzetközi szervezetnek ezen egyezmény szerinti kötelezettségei és a szervezetet létrehozó megállapodás vagy a szervezetre vonatkozó bármely jogi aktus szerinti kötelezettségei, akkor az ezen egyezmény szerinti kötelezettségei élveznek elsőbbséget.

5. cikk

Nyilatkozatok, értesítések és közlemények

(1) Egy nemzetközi szervezet hivatalos jóváhagyási vagy csatlakozási okmánya nyilatkozatot tartalmaz, amely meghatározza az ezen egyezmény hatálya alá tartozó azon kérdéseket, amelyekben hatáskört ruháztak át a szervezetre azon tagállamai, amelyek ezen egyezménynek részesei.

(2) Egy nemzetközi szervezet tagállama az egyezmény általa történő megerősítésekor vagy az ahhoz történő csatlakozásakor, vagy amikor a szervezet letétbe helyezi hivatalos jóváhagyási, illetve csatlakozási okmányát – a később bekövetkezőt figyelembe véve – nyilatkozatot tesz, amelyben meghatározza az ezen egyezmény hatálya alá tartozó azon kérdéseket, amelyekben hatáskört ruházott át a szervezetre.

(3) Azon részes államok tekintetében, amelyek tagállamai egy olyan nemzetközi szervezetnek, amely részese ezen egyezménynek, vélelmezik, hogy az ezen

egyezmény hatálya alá tartozó minden olyan kérdésben rendelkeznek hatáskörrel, amelyek tekintetében ezen államok a szervezet részére történő hatáskör-átruházásra vonatkozó kifejezett nyilatkozatot, értesítést vagy közleményt e cikknek megfelelően nem tettek.

(4) A nemzetközi szervezetek és a részes államnak minősülő tagállamaik haladéktalanul értesítik ezen egyezmény letéteményesét minden olyan változásról, amely érinti az (1) és (2) bekezdés szerinti nyilatkozatokban meghatározott hatáskörök eloszlását, ideértve új hatáskörök átruházását is.

(5) Bármely részes állam felkérhet egy nemzetközi szervezetet és annak részes államnak minősülő tagállamait, hogy tájékoztassák arról, hogy egy bizonyos felmerült kérdésben a szervezet vagy annak tagállamai rendelkeznek-e hatáskörrel. A szervezet és az érintett tagállamai e tájékoztatást ésszerű határidőn belül megadják. A nemzetközi szervezet és a tagállamok saját kezdeményezésükre is megadhatják e tájékoztatást.

(6) Az e cikk szerinti nyilatkozatok, értesítések és tájékoztatások meghatározzák az átruházott hatáskör jellegét és terjedelmét.

[...]"

A jogvita előzményei

Írországnak és az Egyesült Királyságnak a MOX üzemmel kapcsolatos vitája

20 A British Nuclear Fuel plc (a továbbiakban: BNFL) több üzemet működtet a sellafieldi ipartelepen, az Ír-tenger partján. Ezen az ipartelepen működik többek között a MOX és a THORP üzem.

- 21 A MOX üzem tevékenysége sugárzó nukleáris fűtőanyagból származó plutónium újrafeldolgozásából áll, amely a plutónium-dioxidnak szegényített uránium-dioxid-dal való összekeveréséből áll. Ebből az eljárásból egy új, MOX elnevezésű fűtőanyag jön létre, amely az atomerőművekben energiaforrásként való használatra szolgáló vegyesoxid fűtőanyag („mixed oxide fuel”) megjelölésére használt rövidítés.
- 22 A MOX üzemben felhasznált anyagok egy része a THORP üzemből származik; a THORP rövidítés a „Thermal Oxide Reprocessing Plant”-ot (oxidokat hőkezeléses eljárással újrafeldolgozó üzem) jelöli, amelyben mind az Egyesült Királyságban, mind pedig más országokban működő atomreaktorokból származó sugárzó nukleáris fűtőelemek kezelése történik, amelynek célja, hogy a fűtőelemekből kivonják a plutónium-dioxidot és az uránium-dioxidot.
- 23 A MOX üzem felépítését a BNFL kérelmére, az általa 1993-ban előterjesztett környezeti hatástanulmány (a továbbiakban: 1993. évi környezeti hatástanulmány) alapján az Egyesült Királyság hatóságai engedélyezték.
- 24 1996-ban a BNFL az üzem működésének engedélyezése iránti kérelmet nyújtott be az Egyesült Királyság környezetvédelmi hivatalához.
- 25 1997. február 11-én a Bizottság – az Egyesült Királyság kormánya által adott információra támaszkodva – az EA 37. cikk alapján véleményt adott a MOX üzem radioaktívcsennyvíz-kibocsátására vonatkozó tervéről (HL C 68., 4. o.). E vélemény értelmében „a sellaföldi MOX üzem működtetéséből származó radioaktívcsennyvíz-kibocsátásra vonatkozó terv megvalósítása nem jár – sem a rendeltetészerű működés, sem az általános adatok szerint tekintetbe vett nagyságrendű baleset

esetében – egy másik tagállam vizei, a talaja vagy légtere egészségügyi szempontból jelentős radioaktív szennyeződésének kockázatával”.

- 26 Egyébként a lakosság és a munkavállalók egészségének az ionizáló sugárzás veszélyeivel szembeni védelmét szolgáló alapvető biztonsági előírások megállapításáról szóló irányelvek módosításáról szóló, 1980. július 15-i 80/836/Euratom tanácsi irányelv (HL L 246., 1. o.) követelményeinek való megfelelés érdekében egy magán tanácsadó cég a MOX üzem gazdasági indoklásáról szóló szakvéleményt (a továbbiakban: PA szakvélemény) készített, amelynek egyik változatát 1997-ben nyilvánosságra hozták.
- 27 Ezenkívül, 1997 áprilisa és 2001 augusztusa között, az Egyesült Királyság hatóságai öt közmeghallgatást tartottak a MOX üzem gazdasági indoklásával kapcsolatban. 2001. október 3-án az említett hatóságok úgy határoztak, hogy a szóban forgó üzem a 80/836 irányelvet 2000. május 13-i hatállyal hatályon kívül helyező, a munkavállalók és a lakosság egészségének az ionizáló sugárzásból származó veszélyekkel szembeni védelmét szolgáló alapvető biztonsági előírások megállapításáról szóló, 1996. május 13-i 96/29/Euratom tanácsi irányelv (HL L 159., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 2. kötet, 291. o.) 6. cikkének (1) bekezdése értelmében gazdaságilag indokolt.
- 28 Írország 1994 és 2001 között több alkalommal fordult az Egyesült Királyság hatóságaihoz a MOX üzem tárgyában; ennek során Írország megkérdőjelezte mind az 1993. évi környezeti hatástanulmány, mind pedig az üzem gazdasági indoklásáról szóló határozat megalapozottságát. Írország vitatta ezenkívül a közmeghallgatások alapjául szolgáló adatokat és a PA szakvélemény nyilvános változatában szereplő információkon túlmenő, kiegészítő információkat kért.

- 29 A nukleáris biztonságért felelős ír miniszter 2001. október 4-i sajtóközleményében úgy nyilatkozott, hogy Írország – tekintettel a MOX üzem környezetre gyakorolt hatása megfelelő értékelésének hiányára – az egyezmény alapján panaszt szándékozik előterjeszteni.

Írország által indított eljárások a MOX üzemmel kapcsolatban fennálló vita rendezésére

- 30 2001. június 15-én Írország választottbíróság megalakítására irányuló indítványt, valamint a Közösség nevében az 1997. október 7-i 98/249/EK tanácsi határozattal (HL 1998. L 104., 1. o.) jóváhagyott, Párizsban, 1992. szeptember 22-én aláírásra megnyitott, az Atlanti-óceán északkeleti körzete tengeri környezetének védelméről szóló egyezmény 32. cikke alapján választottbírósági eljárás iránti keresetlevelet küldött az Egyesült Királyságnak. Az említett egyezmény többek között a tengeri környezet szárazföldi eredetű szennyezéséről szóló párizsi megállapodások helyébe lépett, amelyeknek a Közösség már részese volt, és amelyek ezért a Közösség hatásköréről szóló nyilatkozat függelékében felsorolásra kerültek.
- 31 Kérelmében Írország azt állította, hogy az Egyesült Királyság nem teljesítette az említett egyezmény 9. cikkében előírt kötelezettségeit, mivel megtagadta a PA szakvélemény egy teljes példányának Írország rendelkezésére bocsátását.
- 32 Az említett egyezmény alapján megalakított választottbíróság 2003. július 2-án elutasította Írország keresetét.

33 A tagállami kötelezettségszegés megállapítása iránti jelen eljárás nem érinti azonban az előbb említett eljárás megindítását.

34 2001. október 25-én Írország közölte az Egyesült Királysággal, hogy az egyezmény 287. cikke alapján az egyezmény VII. melléklete szerint megalakított választottbíróóság (a továbbiakban: választottbíróóság) előtt eljárást indít „a MOX üzemmel, a radioaktív anyagok nemzetközi szállításával és az Ír-tenger környezetének védelmével kapcsolatos vita” rendezése végett.

35 A keresetlevél arra irányult, hogy az említett választottbíróóság mondja ki:

„1) hogy az Egyesült Királyság nem tartotta be azokat a kötelezettségeket, amelyek az egyezmény 192. és 193. és/vagy 194. és/vagy 207. és/vagy 211. és 213. cikke alapján a MOX üzem működésének engedélyezésével kapcsolatban terhelik, különösen azáltal, hogy nem tette meg az Ír-tenger környezetének 1) a MOX üzemből származó radioaktív anyagok és/vagy hulladék szándékos kibocsátásából, és/vagy 2) a MOX üzemből és/vagy a MOX üzem tevékenységéhez kötődő nemzetközi szállításból származó radioaktív anyagok és/vagy hulladék véletlen kibocsátásából, és/vagy 3) a MOX üzemből és/vagy a MOX üzem tevékenységéhez kötődő nemzetközi szállításból származó radioaktív anyagok és/vagy hulladék terrorcselekményből adódó kibocsátásából eredő megelőzéséhez, csökkentéséhez, illetve ellenőrzéséhez szükséges intézkedéseket;

2) hogy az Egyesült Királyság nem tartotta be azokat a kötelezettségeket, amelyek az egyezmény 192. és 193. és/vagy 194. és/vagy 207. és/vagy 211. és 213. cikke

alapján a MOX üzem működésének engedélyezésével kapcsolatban terhelik, 1) mivel nem mérte fel megfelelően, vagy egyáltalán nem mérte fel azt a kockázatot, amely a MOX üzem, illetőleg az ezen üzem tevékenységéhez kötődő nemzetközi radioaktívanyag-szállítások elleni terrortámadásból adódhat, és/vagy 2) mivel nem készítette megfelelő módon, vagy egyáltalán nem készítette a MOX üzem vagy az ezen üzem tevékenységéhez kötődő nemzetközi radioaktívanyag-szállítások elleni terrortámadás megelőzésére, valamint az ilyen támadással való szembeszállásra és az erre való reagálásra vonatkozó átfogó stratégiát vagy átfogó tervet;

- 3) hogy az Egyesült Királyság nem tartotta be azokat a kötelezettségeket, amelyek az egyezmény 123. és 197. cikke alapján a MOX üzem működésének engedélyezésével kapcsolatban terhelik, és nem teljesítette az Ír-tenger környezetének védelmével kapcsolatban az Írországgal való együttműködésre vonatkozó kötelezettségét, különösen azáltal, hogy megtagadta bizonyos információk megosztását, és/vagy hogy megtagadta a MOX üzem és a hozzá kapcsolódó tevékenység tengeri környezetre gyakorolt hatására vonatkozó környezeti hatástanulmány elkészítését, és/vagy hogy a MOX üzemre működési engedélyt adott ki, holott az információhoz való hozzáférésre vonatkozó vita rendezését célzó eljárás még folyamatban volt;
- 4) hogy az Egyesült Királyság nem tartotta be azokat a kötelezettségeket, amelyek az egyezmény 206. cikke alapján a MOX üzem működésének engedélyezésével kapcsolatban terhelik, különösen azáltal, hogy
 - a) [az 1993. évi környezeti hatástanulmányban] nem végezte el megfelelően és teljeskörűen a MOX üzem működésének az Ír-tenger környezetére gyakorolt lehetséges hatásai értékelését; és/vagy

- b) [az 1993. évi környezeti hatástanulmány] közzététele óta nem végezte el a MOX üzem működésének a tengeri környezetre gyakorolt lehetséges hatásai értékelését, figyelembe véve az 1993 óta, különösen pedig 1998 óta végbement ténybeli és jogi fejleményeket; és/vagy

 - c) nem végezte el a MOX üzembe irányuló és az onnan származó radioaktív anyagok nemzetközi szállításának az Ír-tenger környezetére gyakorolt lehetséges hatásai értékelését; és/vagy

 - d) nem végezte el annak a kockázatnak az elemzését, amelyet a MOX üzem és/vagy a MOX üzembe irányuló és az onnan származó radioaktív anyagok nemzetközi szállítását érintő egy vagy több terrorcselekménynek az Ír-tenger környezetére gyakorolt lehetséges hatásai jelentenek;
- 5) hogy az Egyesült Királyság nem engedélyezheti vagy köteles megakadályozni a) a MOX üzem működését és/vagy b) radioaktív anyagoknak a MOX üzem működéséhez vagy a MOX üzem működését előkészítő vagy azzal bármilyen módon összeköthető tevékenységhez kapcsolódóan az Egyesült Királyságba irányuló és onnan kiinduló nemzetközi szállítását mindaddig, amíg 1) el nem végezték a MOX üzem működésének, valamint radioaktív anyagok ehhez kapcsolódó szállításának megfelelő környezeti hatásvizsgálatát, 2) ki nem mutatták, hogy a MOX üzem működése és radioaktív anyagok ehhez kapcsolódó szállítása közvetlenül vagy közvetve nem eredményezik radioaktív anyagoknak (beleértve a radioaktív hulladékot) az Ír-tenger környezetébe való szándékos kibocsátását és 3) nem kerül Írországgal közösen jóváhagyásra és elfogadásra a MOX üzem vagy ezen üzem tevékenységéhez kötődő nemzetközi radioaktívanyag-szállítások elleni terrortámadás megelőzésére, valamint az ilyen támadással való szembeszállásra és az erre való reagálásra vonatkozó átfogó stratégia vagy átfogó terv;

6) hogy Írország eljárási költségei az Egyesült Királyságot terhelik.”

36 A választottbíróóság által alkalmazandó jogot illetően a keresetlevél kitér arra, hogy a választottbíróóságnak „figyelembe kell vennie adott esetben más nemzetközi jogi aktusokat is, beleértve a nemzetközi egyezményeket és a közösségi jogszabályokat [...]”.

37 Az egyezmény 293. cikkére utalva Írország a keresetlevélben hozzáteszi, hogy „Írország úgy véli, hogy az egyezmény rendelkezéseit olyan más, Írország és az Egyesült Királyság számára kötelező nemzetközi jogi szabályokra figyelemmel kell értelmezni, mint amilyenek az [Atlanti-óceán északkeleti körzete tengeri környezetének védelméről szóló] egyezmény [...], a 85/337/EGK irányelv és a 80/836/Euratom és a 96/29/Euratom irányelv”.

38 2001. november 9-én Írország az egyezmény 290. cikkének (5) bekezdése alapján ideiglenes intézkedések iránti kérelmet nyújtott be a Nemzetközi Tengerjogi Bírósághoz, amely különösen arra irányult, hogy az Egyesült Királyság azonnal függeszse fel a MOX üzem működési engedélyét.

39 A Nemzetközi Tengerjogi Bíróság (a 10. sz., „A MOX üzem ügye”, Írország kontra Egyesült Királyság ügyben) 2001. december 3-án hozott végzésében egy sor – az

Írország által kértektől eltérő – ideiglenes intézkedést rendelt el az alábbi megfogalmazásban:

„Írország és az Egyesült Királyság kötelesek együttműködni és ennek érdekében egyeztetéseket folytatni avégett, hogy:

- a) a MOX üzem üzembe helyezésének az Ír-tengerre kiható lehetséges következményeire vonatkozó kiegészítő információkat kicseréljék;
- b) figyelemmel kísérjék azokat a kockázatokat és hatásokat, amelyek az Ír-tengerre nézve a MOX üzem működéséből kifolyólag keletkezhetnek;
- c) adott esetben intézkedéseket tegyenek a tengeri környezetnek a MOX üzem tevékenységéből eredő szennyeződése megelőzése céljából.”

⁴⁰ Ugyanebben a végzésben a Nemzetközi Tengerjogi Bíróság előzetesen megállapította joghatóságát, és elutasította az Egyesült Királyság által az egyezmény 282. cikke alapján előterjesztett, a joghatóság hiányára alapított kifogást; az Egyesült Királyság azt állította, hogy az Írország által előadott sérelmek egyes összetevői a közösségi jog hatálya alá tartoznak, így a Bíróság kizárólagos joghatósággal rendelkezik a vita elbírálására.

- 41 Az Egyesült Királyság ezt a joghatóságra hiányára alapított kifogást a választottbíróság előtti eljárás írásbeli szakaszában újból felvetette, és azt a választottbíróság előtt lefolytatott tárgyalások során megvitatták.
- 42 2003. június 24-én hozott és a Bizottsággal 2003. június 27-én közölt végzésével a választottbíróság az eljárás 2003. december 1-jéig történő felfüggesztéséről határozott, és további tájékoztatást kért eddig az időpontig az elé terjesztett vita közösségi jogi vonzatairól.
- 43 A választottbíróság az említett végzésében kifejtette, hogy a közösségi joggal szorosan összefüggő nehézségek jelentkeztek olyan fontos kérdésekkel kapcsolatban, mint: Írország és az Egyesült Királyság kereseti joga, a Közösség és tagállamai között az egyezményre vonatkozó hatáskörmegosztás, az, hogy a választottbíróság mennyiben tudja a jogvitát a felek által felhívott rendelkezések alapján eldönteni, továbbá a Bíróság kizárólagos joghatósága.
- 44 E tekintetben a választottbíróság úgy ítélte meg, hogy valós lehetőség van arra, hogy a Bíróság foglalkozzék a vitával, és úgy döntsön, hogy e vita – közösségi jog hatálya alá tartozik, ami viszont az egyezmény 282. cikke értelmében kizárná a választottbíróságnak e vita eldöntésére vonatkozó joghatóságát.
- 45 A választottbíróság ezenkívül kifejtette, hogy a joghatóságával kapcsolatban felmerült kérdések lényegében egy különálló jogrendszer – és pedíg a közösségi jogrendszer – belső működését érintik; e kérdéseket a Közösség intézményi keretei között – nevezetesen a Bíróságnak – kell eldöntenie.

- 46 Ebben az összefüggésben a választottbíróság úgy ítélte meg, hogy a közösségi jog hatálya alá tartozó kérdések megválaszolása hiányában nem célszerű az eljárást folytatni, tekintettel az ellentmondó határozatok hozatalának kockázatára és figyelemmel a bíróságok közötti kölcsönös tisztelettel és udvariassággal kapcsolatos megfontolásokra. A választottbíróság felhívta ezért a feleket arra, hogy külön-külön vagy együttesen tegyék meg az említett kérdéseknek az Európai Közösségek intézményi keretében történő gyors rendezéséhez szükséges intézkedéseket.
- 47 Ugyanezen végzésével a választottbíróság helyben hagyta azokat az ideiglenes intézkedéseket, amelyeket korábban a Nemzetközi Tengerjogi Bíróság elrendelt, és elutasította az Írország által további ideiglenes intézkedések iránt előterjesztett kérelmet.
- 48 A Bizottságnak a tagállami kötelezettségszegés megállapítására irányuló jelen kereset megindítására vonatkozó határozatát követően Írország a választottbíróságtól azt kérte, hogy az ügy tárgyalását függessze fel a Bíróság határozatának meghozataláig. A választottbíróság 2004. november 14-i végzésével e kérelemnek helyt adott.

A kötelezettségszegés megállapítása iránti eljárás

- 49 A Bizottság az Atlanti-óceán északkeleti körzete tengeri környezetének védelméről szóló egyezmény alapján megalakított választottbíróság előtt Írország által indított eljárásról (lásd a jelen ítélet 30. pontját) az ezen egyezmény keretében létrejött bizottság végrehajtott titkáranak 2001. június 18-i leveléből értesült.

- 50 2001. október 8-i levelükben a Bizottság szolgálatai Írországtól azt kérték, hogy ezt az eljárást függessze fel, minthogy az említett vita a Bíróság kizárólagos joghatósága alá tartozik.
- 51 2001. október 25-én Írország megindította a MOX üzemmel kapcsolatos vitának az egyezmény szerinti rendezési eljárását.
- 52 2002. június 20-án a Bizottság szolgálatai és az ír hatóságok találkozót tartottak az említett vita összes vetületének megtárgyalására.
- 53 A Bizottság szolgálatai 2002. június 27-i levelükkel, amelyet 2002. október 8-án megismételtek, felhívták az ír hatóságokat bizonyos kiegészítő iratok – különösen az Atlanti-óceán északkeleti körzete tengeri környezetének védelméről szóló egyezmény és az egyezmény keretében indított eljárások során előterjesztett beadványaik – becsatolására.
- 54 2002. október 22-én Írország eleget tett ennek a felhívásnak az Atlanti-óceán északkeleti körzete tengeri környezetének védelméről szóló egyezmény alapján megalakított választottbíróóság és a Nemzetközi Tengerjogi Bíróság előtti eljárásokban a nevében benyújtott beadványok tekintetében. Ezzel szemben, a választottbíróóság előtti eljárással kapcsolatban, Írország előadta, hogy a két felet a tárgyalásig titoktartási kötelezettség terheli. Egyébként hozzátette, hogy levele nem tekinthető az EK 227. cikk szerinti panasz benyújtásának.
- 55 Ezt követően a Bizottság megindította az EK 226. cikkben előírt, tagállami kötelezettségszegés megállapítása iránti eljárást. 2003. május 15-i levelével a

Bizottság felszólította Írországot, hogy terjessze elő észrevételeit az ellene felhozott kifogásokra, miszerint az egyezményben előírt eljárás megindításával nem teljesítette egyrészt az EK 10. és az EK 292. cikk, másrészt az EA 192. és az EA 193. cikk alapján fennálló kötelezettségeit.

- 56 Mivel Írország 2003. július 15-i levelében kifejezte a Bizottság álláspontjával való egyet nem értését, a Bizottság 2003. augusztus 19-én indokolással ellátott véleményt adott, amelyben felhívta az említett tagállamot, hogy az indokolással ellátott véleményben foglaltaknak való megfeleléshez szükséges intézkedéseket a vélemény kézhezvételétől számított két héten belül (e határidőt utólag két héttel meghosszabbította) tegye meg.
- 57 Mivel Írországnak az említett véleményre adott válaszát nem találta kielégítőnek, a Bizottság megindította a jelen keresetet.
- 58 A Bíróság elnöke 2004. április 7-i végzésével megengedte, hogy a Svéd Királyság Írország, az Egyesült Királyság pedig a Bizottság kérelmeinek támogatása végett beavatkozzék.

A keresetről

- 59 Keresetében a Bizottság három kifogást hoz fel. Szerinte Írország azzal, hogy az egyezmény keretében eljárást indított az Egyesült Királyság ellen, először is figyelmen kívül hagyta a Bíróságot az EK 292. cikk szerint a szerződés értelmezésére vagy alkalmazására vonatkozó viták eldöntésére vonatkozóan megillető kizárólagos joghatóságot, másodsorú megsejtette ugyanezt a rendelkezést – és ezenkívül az EA 193. cikket is – azzal, hogy a választottbírószág elé vitt egy olyan vitát, amelynek megoldása feltételezi a közösségi jog hatálya alá tartozó jogi eszközök értelmezését

és alkalmazását feltételezi, harmadszor pedig egyrészt nem teljesítette az EK 10. cikkből eredő együttműködési kötelezettségét, mivel a Közösséget illető hatáskört gyakorolt, másrészt nem teljesítette az EK 10. és az EA 192. cikkből eredő együttműködési kötelezettséget, mivel az illetékes közösségi intézményeket előzetesen nem tájékoztatta, illetőleg véleményüket nem kérte ki.

Az első kifogásról

- 60 Első kifogásában a Bizottság előadja, hogy Írország – mivel az egyezményben előírt vitarendezési eljárást indított az Egyesült Királysággal a MOX üzemmel kapcsolatban fennálló vitájának eldöntésére – nem tartotta tiszteletben a Bíróságnak a közösségi jog értelmezésére vagy alkalmazására vonatkozó vitákkal kapcsolatban fennálló kizárólagos joghatóságát, és így megsértette az EK 292. cikket.

A felek érvei

- 61 A Bizottság álláspontja az, hogy mivel az egyezmény vegyes megállapodás, az egyezménynek a választottbíróság előtt Írország által felhozott rendelkezései környezetvédelmi téren a Közösségnek az EK 175. cikkben foglaltak szerinti külső hatáskörébe tartoznak, és ezért e rendelkezéseknek tagállamok közötti vitában történő értelmezése és alkalmazása – az EK 292. cikk értelmében – a Bíróság kizárólagos joghatósága alá tartozik.
- 62 A 98/392 határozat, mivel többek között érinti az EK 175. cikket és a Közösség hatásköréről szóló nyilatkozatot azzal, hogy a tengeri környezet

védelme a Közösségnek a tagállamaival megosztott hatáskörébe tartozik, a Bizottság szerint megerősíti azt, hogy a Közösség, amikor az egyezmény részesévé vált, a tagállamaival a környezetvédelem területén megosztott hatáskörét gyakorolta. Ezért a Bizottság szerint nem szükséges a vitában érintett területeken a Közösség kizárólagos hatáskörét bizonyítani.

- 63 A Bizottság szerint ugyanis a Bíróság ítélkezési gyakorlatából az következik, hogy amikor egy jogvitát az EK-Szerződés rendelkezéseinek megfelelően terjesztettek a Bíróság elé, a Bíróság nem csupán abban az esetben rendelkezik hatáskörrel a vegyes megállapodások rendelkezéseinek értelmezésére, ha a szóban forgó rendelkezések a Közösség kizárólagos hatáskörébe tartoznak, hanem akkor is, ha a tagállamokkal megosztott hatáskörbe. A Bizottság e tekintetben hivatkozik a C-53/96. sz. Hermès-ügyben 1998. június 16-án hozott ítélet (EBHT 1998., I-3603. o.) 33. pontjára, a C-300/98. és C-392/98. sz., Dior és társai ügyben 2000. december 14-én hozott ítélet (EBHT 2000., I-11307. o.) 33. pontjára és a C-13/00. sz., Bizottság kontra Írország ügyben 2002. március 19-én hozott ítélet (EBHT 2002., I-2943. o.) 20. pontjára.
- 64 Ezenkívül a Bizottság úgy véli, hogy a választottbíróság előtt felvetett összes kérdést teljes mértékben lefedi a belső közösségi jogi aktusok szinte teljes törvényhozási kerete, amelyek közül egyes jogi aktusok egyébként szerepelnek a Közösség hatásköréről szóló nyilatkozat függelékében.
- 65 Ez a nyilatkozat, amely kimondja, hogy a Közösség az egyezmény részesévé csak a hatásköreinek korlátain belül válhat, a Bizottság szerint azonban egyáltalán nem szűkíti le a Közösségnek az egyezményhez való csatlakozását azokra a területekre, amelyekben a Közösség kizárólagos hatáskörrel rendelkezik.
- 66 Írország álláspontja szerint azon területek vonatkozásában, amelyekhez a választottbíróság elé terjesztett kérelme alapjául szolgáló rendelkezések tartoznak, nem történt a Közösségre való hatáskör-átruházás.

- 67 Írország szerint a Közösség hatáskörének megállapíthatóságához, amint azt a Közösség hatásköréről szóló nyilatkozat is megerősíti, szükség van annak bizonyítására, hogy az egyezmény vonatkozó rendelkezései közösségi jogi aktusokat érintenek.
- 68 Az említett nyilatkozatban felsorolt, tagállamokkal megosztott hatásköröket, amennyiben olyan területekre vonatkoznak, amelyeken a Közösség nem határozott meg minimumszabályokat, Írország szerint nem ruházták át a Közösségre, tehát azok továbbra is a tagállamokat illetik.
- 69 Írország szerint tehát a Közösségnek a tagállamaival megosztott hatáskörére vonatkozó vegyes megállapodások rendelkezései csak abban az esetben képezik a közösségi jog szerves részét, amennyiben e rendelkezések a közösségi jog közös szabályaira kihatással lehetnek.
- 70 Márpedig Írország szerint a jelen esetben nem ez a helyzet, ugyanis a környezetvédelemmel kapcsolatosan érintett közösségi szabályok csak minimumszabályokat határoznak meg.
- 71 A Bizottság ezért – Írország szerint – nem bizonyította, hogy az egyezmény azon rendelkezései, amelyekre Írország a választottbíróóság előtt hivatkozott, ugyanazokat a kötelezettségeket tartalmazzák, amelyeket a hatályos közösségi jogi aktusok előírnak, és ebből kifolyólag a Bizottság nem tudja bizonyítani a közösségi előírások érintettségét.
- 72 Az ír kormány szerint az egyezmény szóban forgó rendelkezései szigorúbb kötelezettségeket tartalmaznak, mint amelyeket a közösségi jog ír elő.

- 73 Sőt, ami radioaktív anyagok tengeri környezetbe való kibocsátását, valamint az ilyen anyagok tengeri szállításának ágazatában való értesítési és együttműködési kötelezettséget illeti, Írország szerint a közösségi jogszabályok teljesen hiányoznak. Ezenkívül – Írország álláspontja szerint – a közösségi jogszabályok nem tartalmazzak egyetlen, az egyezmény 123. cikkéhez hasonlítható szabályt sem.
- 74 Egyébként, mivel az Euratom nem részese az egyezménynek, és egyetlen, az EAK-Szerződés keretében kibocsátott jogi aktus sem szerepel a Közösség hatásköréről szóló nyilatkozat függelékében, egyetlen, az EAK-Szerződésen alapuló hatáskört sem telepítettek a Közösségre az egyezmény keretében.
- 75 A svéd kormány álláspontja az, hogy mivel a Közösségnek a környezetvédelem területén fennálló külső hatásköre nem kizárólagos természetű, a Közösség hatásköre csak akkor és annyiban válik kizárólagossá, ha belső szinten olyan közös szabályokat fogadott el, amelyeket a tagállamok által nemzetközi szinten vállalt kötelezettségek érinthetnek. A svéd kormány e tekintetben a 22/70. sz., Bizottság kontra Tanács, ún. AETR-ügyben 1971. március 31-én hozott ítélet (EBHT 1971., 263. o.) 17. pontjára hivatkozik.
- 76 Abban az esetben azonban, ha a közös szabályok csupán minimumszabályokból állnak, a svéd kormány szerint a tagállamok továbbra is dönthetnek úgy, hogy mind nemzeti, mind nemzetközi szinten magasabb szintű védelemre törekednek.
- 77 Az Egyesült Királyság Kormányára úgy véli, hogy az egyezménynek a tengeri környezet védelmére vonatkozó XII. részét illetően a Közösség hatáskörének az EK 175. cikk alapján elfogadott közös szabályokon, nem pedig az EK 174. cikkben felsorolt környezetvédelmi célokon kell alapulnia.

- 78 A Közösségre az egyezmény vonatkozó rendelkezéseinek területén történt hatáskörátruházás mértékének megállapításához, az Egyesült Királyság kormánya szerint a fent hivatkozott AETR-ügyben hozott ítélet 15–17. pontjában lefektetett elvekre és az ezt követően ezeket az elveket továbbfejlesztő ítélkezési gyakorlatra, különösen az 1/94. sz., 1994. november 15-i vélemény (EBHT 1994., I-5267. o.) 77. pontjára és a 2/94. sz., 1996. március 28-i vélemény (EBHT 1996., I-1759. o.) 24–26. pontjára kell utalni.
- 79 Márpedig az egyezménynek azok a rendelkezései, amelyekre Írország a választottbíróság előtt hivatkozik, az Egyesült Királyság Kormánya szerint érinthetik a Közösség által elfogadott közös szabályokat, minthogy az említett rendelkezések – ahogyan azokat Írország felhossa és értelmezi a választottbíróság előtt – olyan területre vonatkoznak, amely nem kiterjedt mértékben ugyan, de pontosan behatárolható módon az EK-Szerződést érinti.

A Bíróság álláspontja

- 80 Előjáróban pontosítani kell, hogy első kifogásával a Bizottság azt rója fel Írországnak, hogy figyelmen kívül hagyta a Bíróság kizárólagos joghatóságát azzal, hogy a választottbíróság elé vitte egy másik tagállammal az egyezménynek a Közösség környezetvédelem területén fennálló külső hatásköre gyakorlása során vállalt kötelezettségeket tartalmazó rendelkezéseinek értelmezésére vagy alkalmazására vonatkozó vitáját, és ezzel megsértette az EK 292. cikket. Az EAK-Szerződésnek azok a rendelkezései, amelyekre a Bizottság kereseti kérelmeiben utal, a második és harmadik kifogásra vonatkoznak.
- 81 Az EK 300. cikkének (7) bekezdése értelmében „[a]z [említett] cikkben megállapított feltételek mellett megkötött megállapodások kötelezőek a Közösség intézményeire és a tagállamokra”.

- 82 Az egyezményt a Közösség aláírta, majd pedig a 98/392 határozattal jóváhagyta. Ebből az következik, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében az egyezmény rendelkezései a közösségi jogrend szerves részét képezik (lásd különösen a C-344/04. sz., International Air Transport Association és European Low Fares Airline Association ügyben 2006. január 10-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-403. o.] 36. pontját).
- 83 Az egyezményt a Közösség és összes tagállama a köztük megosztott hatáskör alapján kötötték.
- 84 A Bíróság azonban már kimondta, hogy a vegyes megállapodások a közösségi jogrendben ugyanolyan státusszal rendelkeznek, mint a tisztán közösségi megállapodások, amennyiben a vegyes megállapodás rendelkezései közösségi hatáskörbe tartoznak (a Bizottság kontra Írország ügyben hozott, fent hivatkozott ítélet 14. pontja).
- 85 A Bíróság ennek alapján arra a következtetésre jutott, hogy a tagállamok a közösségi rendszerben a megállapodás megfelelő teljesítéséért felelősséget vállaló Közösség felé fennálló kötelezettségeiket teljesítik a közösségi intézmények által kötött megállapodásból származó kötelezettségvállalások tiszteletben tartásával (a Bizottság kontra Írország ügyben hozott, fent hivatkozott ítélet 15. pontja).
- 86 Minthogy az egyezmény vegyes megállapodás, meg kell vizsgálni, hogy e megállapodásnak azok a rendelkezései, amelyekre Írország a MOX üzemmel kapcsolatos vita során a választottbíróság előtt hivatkozik, közösségi hatáskörbe tartoznak-e.
- 87 Kereseti kérelme szövegéből (amely a jelen ítélet 35. pontjában átvételre került) kitűnik, hogy Írország lényegében azt rója fel az Egyesült Királyságnak, hogy a MOX üzem részére anélkül adta meg a működési engedélyt, hogy betartotta volna egyes, az egyezményből fakadó kötelezettségeit.

- 88 Az egyezmény 123. cikkének kivételével valamennyi felhívott rendelkezés az egyezmény „A tengeri környezet védelme és megőrzése” című XII. részében található.
- 89 Közelebről Írország azt rója fel az Egyesült Királyságnak, hogy először is megsértette az egyezmény 206. cikkét, mivel nem teljesítette a MOX üzemhez kapcsolódó összes tevékenységnek az Ír-tenger környezetére való kihatásai megfelelő értékelésére vonatkozó kötelezettségét, továbbá az egyezmény 123. és 197. cikkét, mivel nem teljesítette az Írországgal a félig zárt Ír-tenger környezetének védelmére vonatkozó együttműködési kötelezettségét, végül az egyezmény 192., 193. és/vagy 194. és/vagy 207., 211. és 213. cikkét, mivel nem tette meg az Ír-tenger környezete szennyezésének megelőzéséhez, csökkentéséhez, valamint ellenőrzéséhez szükséges intézkedéseket.
- 90 Márpedig a Bíróság az EK 175. cikk (1) bekezdését már akként értelmezte, hogy a megfelelő jogalap nemzetközi környezetvédelmi megállapodásoknak a Közösség nevében való megkötéséhez (ilyen értelemben lásd a 2/00. sz., 2001. december 6-i vélemény [EBHT 2001., I-9713. o.] 44. pontját).
- 91 Ezt a következtetést megerősíti az említett rendelkezésnek az EK 174. cikk (1) bekezdésének utolsó francia bekezdésével együttes olvasata; ez utóbbi rendelkezés a környezetpolitika célkitűzései közé felveszi a következőt: „a regionális vagy világméretű környezeti problémák leküzdésére irányuló intézkedések ösztönzése nemzetközi szinten”.
- 92 Igaz, hogy az EK 176. cikk értelmében a Közösségnek ez a környezetvédelem – a jelen esetben a tengeri környezet védelme – területén fennálló külső hatásköre nem kizárólagos, hanem fő szabály szerint megosztott a Közösség és a tagállamok között (ilyen értelemben lásd a fent hivatkozott 2/00. sz. vélemény 47. pontját).

- 93 Mindazonáltal az a kérdés, hogy egy vegyes megállapodás valamely rendelkezése a Közösség hatáskörébe tartozik-e, e hatáskör megadására és ezért magának a hatáskörnek a fennállására, nem pedig kizárólagos vagy megosztott jellegére vonatkozik.
- 94 Az előzőekből az következik, hogy a Közösségnek a tengeri környezet védelme területén fennálló külső hatásköre fő szabály szerint nem függ az érintett területekre vonatkozó és a tagállamoknak a Bíróság által az AETR-ügyben hozott, fent hivatkozott ítélet 17. pontjában kimunkált elv értelmében a kérdéses megállapodás megkötési eljárásában való részvétele esetén esetleg érintett, másodlagos jogi aktusok kibocsátásától.
- 95 A Közösség ugyanis akkor is köthet környezetvédelmi tárgyú megállapodást, ha a megállapodás sajátos tárgykörei még nem vagy csak csekély mértékben képezték szabályozás tárgyát közösségi szinten, amely szabályozás ezáltal valószínűleg nem érintett (ilyen értelemben lásd a fent hivatkozott 2/00. sz. vélemény 44–47. pontját és a C-239/03. sz., Bizottság kontra Franciaország ügyben 2004. október 7-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-9325. o.] 30. pontját).
- 96 E körülmények között meg kell vizsgálni, hogy a Közösség azzal, hogy az egyezmény részese lett, a környezetvédelem területén fennálló külső hatáskörét kívánta-e gyakorolni, és ha igen, mennyiben.
- 97 E tekintetben a 98/392 határozat preambulumának első bevezető bekezdésében az EK-Szerződés 130s. cikke (1) bekezdésének az egyezményt jóváhagyó határozat jogalapját képező rendelkezések közötti megemlíttése azt mutatja, hogy tényleg ez az eset forgott fenn.

- 98 Egyébiránt ugyanezen határozat ötödik preambulumbekzdésében kifejtésre kerül, hogy az egyezménynek a Közösség általi jóváhagyása azt célozza, hogy a Közösség a saját hatáskörének keretén belül az egyezmény részese legyen.
- 99 Az említett határozat 1. cikkének (3) bekezdésében említett, a Közösség hatásköréről szóló nyilatkozat, amely a Közösség általi alakszerű megerősítés részét képezi (a határozat II. melléklete), világossá teszi a tagállamok által az egyezmény tárgyát képező ügyek vonatkozásában a Közösségre átruházott hatáskörök terjedelmét és természetét, amelyekre nézve a Közösség az egyezményben előírt jogokat és kötelezettségeket elfogadja.
- 100 Írország azt állítja, hogy az egyezmény IX. melléklete 4. cikkének (3) bekezdését, különösen az abban szereplő hatáskör-átruházás fogalmát, valamint a Közösség hatásköréről szóló nyilatkozatot úgy kell érteni, hogy megosztott hatáskörök esetén a tagállamok csak azokat a hatásköröket ruházták át, és az egyezményhez csatlakozó Közösség csak azokat a hatásköröket gyakorolhatja, amelyek a Bíróság által a fent hivatkozott AETR-ügyben hozott ítélet 17. pontjában kimunkált elv szerinti érintettségi hatás következtében kizárólagossá váltak.
- 101 Írország szerint itt az egyezmény egyik sajátosságáról van szó, minthogy az egyezmény a Közösségre csak kizárólagos hatáskörök átruházását teszi lehetővé, a többi hatáskör és az azokhoz kapcsolódó kötelezettségek továbbra is a tagállamokat illetik.
- 102 Mivel azonban Írország szerint a kérdéses közösségi rendelkezések csak minimum-szabályok, ezért azok fő szabály szerint nem érintettek; következésképpen az azokkal kapcsolatos megosztott hatásköröket szerinte nem ruházták át a Közösségre az egyezmény keretében.

- 103 A Bizottság ezzel szemben azt állítja, hogy a Közösség hatásköréről szóló nyilatkozatot úgy kell érteni, hogy az érintett megosztott hatásköröket a tagállamok átruházták a Közösségre, és azokat a Közösség gyakorolja, még olyan tárgykörök vonatkozásában is, amelyekben jelenleg nincs közösségi szabályozás.
- 104 Ezzel kapcsolatban rá kell mutatni arra, hogy a Közösség hatásköréről szóló nyilatkozat 2. pontja második francia bekezdése első albekezdésének második mondata az egyezménynek többek között a tengeri környezet szennyezésére vonatkozó rendelkezései tekintetében kimondja, hogy „[h]a léteznek ilyen közösségi szabályok, de azok nem érintettek, különösen olyan közösségi rendelkezések esetén, amelyek csak minimumszabályokat írnak elő, a tagállamok – a Közösség hatáskörének sérelme nélkül – hatáskörrel rendelkeznek, hogy e területen eljárjanak”.
- 105 Következésképpen az említett nyilatkozat megerősíti, hogy az egyezmény keretében – többek között a tengeri környezet szennyezésének megelőzése tárgyában – a tagállamokkal megosztott hatáskör átruházására sor került, az érintett közösségi szabályoknak a fent hivatkozott AETR-ügyben hozott ítéletben kimunkált elv értelmében való érintettségének hiányában is.
- 106 Mindazonáltal, a Közösség hatásköréről szóló nyilatkozat ugyanezen része a megosztott hatáskörök átruházását közösségi szabályok meglététől teszi függővé, noha nem követeli meg, hogy az egyezmény azokat érintse.
- 107 Egyéb esetekben, tudniillik amikor nem léteznek közösségi szabályok, az említett nyilatkozat 2. pontja második francia bekezdése első albekezdésének harmadik mondata értelmében a tagállamok bírnak hatáskörrel.

- 108 Ebből az következik, hogy az egyezmény sajátos összefüggésében, megosztott hatásköröknek a Közösségre való átruházása megállapíthatóságához szükség van az egyezmény hatálya alá tartozó tárgykörökben közösségi szabályok létezésére, amelyek hatóköre és természete egyébként közömbös.
- 109 E tekintetben, bár nem kimerítő jellegű, a Közösség hatásköréről szóló nyilatkozat hasznos hivatkozási alap.
- 110 Márpedig az egyezmény rendelkezéseinek hatálya alá tartozó tárgyköröket, amelyekre Írország a választottbíróság előtt hivatkozott, nyilvánvalóan nagyon széles körben szabályozzák közösségi jogi aktusok, amelyek közül több kifejezetten említésre kerül a már említett függelékben.
- 111 Így, ami a MOX üzemhez kapcsolódó összes tevékenységnek az Ír-tenger környezetére való kihatásai megfelelő értékelésére vonatkozó kötelezettség megsértésével kapcsolatos, az egyezmény 206. cikkére alapított kifogást illeti, meg kell állapítani, hogy ez a szabályozási tárgykör a Közösség hatásköréről szóló nyilatkozat függelékében említett 85/337 irányelv tárgyát képezi.
- 112 Írország nem vitathatja egyébként ezen irányelv relevanciáját, mivel a választottbírósághoz benyújtott keresetlevelében ő maga jelölte meg, mint olyan jogi aktust, amely az egyezmény vonatkozó rendelkezéseinek értelmezésében hivatkozási pontként szolgálhat.
- 113 Ezenkívül Írország a választottbíróság előtti szóbeli előadásai során ebből az irányelvből vezette le az említett kifogásának alátámasztására szolgáló egyes érveit.

- 114 Ugyanez az észrevétel érvényes arra a kifogásra, amelyet Írország – az Ír-tenger környezete szennyezésének megelőzéséhez, csökkentéséhez, valamint ellenőrzéséhez szükséges intézkedések megtételére vonatkozó kötelezettséggel kapcsolatban – az egyezmény 192., 193., 194., 207., 211. és 213. cikkére alapít.
- 115 Írország a választottbíróóság előtti szóbeli előadásai során e kifogásnak a szennyezés megelőzésére vonatkozó kötelezettséggel kapcsolatban történő alátámasztására számos érvet vezetett le a 85/337 irányelvből. E tárgykörben ennek az irányelvnek a relevanciája nyilvánvaló.
- 116 Másrészt ugyanezen kifogásnak a MOX üzem tevékenységéhez kötődő nemzetközi radioaktívanyag-szállításokkal kapcsolatos része a Közösség kikötőibe érkező vagy onnan induló, veszélyes vagy szennyező árut szállító hajókra vonatkozó minimum-követelményeket szabályozó 93/75 irányelvvel – amely szintén szerepel a Közösség hatásköréről szóló nyilatkozat függelékében – szoros összefüggést mutat.
- 117 Ezenkívül az egyezmény 123. és 197. cikkéből levezetett, az Egyesült Királyság együttműködésének hiányára, különösen pedig bizonyos információknak – így a PA szakvélemény teljes szövegének – Írországgal történő megosztása megtagadására vonatkozó kifogással kapcsolatban meg kell állapítani, hogy az ilyen természetű információk rendelkezésre bocsátása a környezeti információkhoz való hozzáférés szabadságáról szóló, 1990. június 7-i 90/313/EGK tanácsi irányelv (HL L 158., 56. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 1. kötet, 402. o.) hatálya alá tartozik.
- 118 Egyébként, amint az a jelen ítélet 31. pontjában kifejtésre került, Írország ugyanezt a kifogást adta elő az Atlanti-óceán északkeleti körzete tengeri környezetének védelméről szóló egyezmény szerint megalakított választottbíróóság előtt, ezen egyezmény 9. cikke alapján; ezt az egyezményt a választottbíróósághoz benyújtott keresetlevelében újfent úgy hozta fel, mint az egyezmény vonatkozó rendelkezései értelmezésének hivatkozási alapját. Márpedig az Atlanti-óceán északkeleti körzete

tengeri környezetének védelméről szóló egyezményt a Közösség kötötte, és egyébként a tengeri környezet szárazföldi eredetű szennyezéséről szóló párizsi megállapodások helyébe lépett, ezek a megállapodások pedig a Közösség hatásköréről szóló nyilatkozat függelékében kerültek felsorolásra.

- 119 Ezenkívül bizonyos, hogy a választottbíróóság előtti szóbeli előadásában Írország az ezen kifogás alátámasztására szolgáló érvelését egyszerre alapította a 85/337 irányelvre, a 90/313 irányelvre és az Atlanti-óceán északkeleti körzete tengeri környezetének védelméről szóló egyezményre.
- 120 Ez elegendő annak megállapítására, hogy az egyezménynek a tengerszennyezés megelőzésére vonatkozó azon rendelkezései, amelyekre Írország hivatkozik, és amelyek nyilvánvalóan lefedik a MOX üzemmel kapcsolatos vita jelentős részét, a Közösség hatáskörébe tartoznak; e hatáskört a Közösség gyakorolni kívánta azzal, hogy csatlakozott az egyezményhez.
- 121 Az előzőekben kifejtettekből az következik, hogy az egyezménynek azok a rendelkezései, amelyekre Írország a MOX üzemmel kapcsolatos, a választottbíróóság elé terjesztett vita keretében hivatkozott, a közösségi jogrendszer részét képező szabályok. Következésképpen a Bíróságnak van hatásköre az említett rendelkezések értelmezésével és alkalmazásával kapcsolatos vitára vonatkozó eljárás lefolytatására, valamint annak megállapítására, hogy valamely tagállam a fenti rendelkezéseket betartja-e (ilyen értelemben lásd a Bizottság kontra Írország ügyben hozott, fent hivatkozott ítélet 20.cpontját és a Bizottság kontra Franciaország ügyben hozott, fent hivatkozott ítélet 31. pontját).
- 122 Meg kell azonban határozni, hogy a Bíróságnak ez a joghatósága kizárólagos-e, és így ezzel ellentétes lenne-e, hogy valamely tagállam a MOX üzemmel kapcsolatoshoz hasonló vitát az egyezmény VII. melléklete szerint megalakított választottbíróóság elé vigyen.

- 123 A Bíróság már emlékeztetett arra, hogy egy nemzetközi megállapodás nem sértheti a szerződésekben rögzített hatásköri rendet és ezáltal a közösségi jogrendszer önállóságát, mely jogrendszer tiszteletben tartását az EK 220. cikk értelmében a Bíróság biztosítja. A Bíróságnak ezt a kizárólagos hatáskörét megerősíti az EK 292. cikk is, amelynek értelmében a tagállamok vállalják, hogy az EK-Szerződés értelmezésére vagy alkalmazására vonatkozó vitáikat kizárólag az e szerződésben előírt eljárások útján rendezik (ilyen értelemben lásd az 1/91. sz., 1991. december 14-i vélemény [EBHT 1991., I-6079. o.] 35. pontját és az 1/00. sz., 2002. április 18-i vélemény [EBHT 2002., I-3493. o.] 11. és 12. pontját).
- 124 Előjáróban meg kell állapítani, hogy az egyezmény éppenséggel lehetővé teszi annak elkerülését, hogy a Bíróság kizárólagos joghatósága ily módon csorbát szenvedjen, annak érdekében, hogy a közösségi jogrendszer önállóságát megőrizze.
- 125 Az egyezmény 282. cikkéből ugyanis az következik, hogy mivel az EK-Szerződésben foglalt vitarendezési rendszer kötelező erejű határozatot eredményező eljárásokat ír elő a tagállamok közötti viták rendezésére, fő szabály szerint elsőbbséget élvez az egyezmény XV. részében foglalt vitarendezési rendszerrel szemben.
- 126 Megállapítást nyert, hogy az egyezménynek a MOX üzemmel kapcsolatos vitában szerepet játszó rendelkezései a Közösség hatáskörébe tartoznak, amelyet a Közösség az egyezményhez való csatlakozással gyakorolt, így az említett rendelkezések a közösségi jogrend szerves részét képezik.
- 127 Következésképpen a jelen esetben az EK 292. cikk szerinti, az EK-Szerződés értelmezésével vagy alkalmazásával kapcsolatos vitáról van szó.

- 128 Ezenkívül minthogy két tagállam között az egyezmény említett rendelkezéseiben található közösségi jogi kötelezettségek állítólagos be nem tartása miatt merült fel, a vita nyilvánvalóan az EK-Szerződésben az EK 292. cikk szerint bevezetett egyik vitarendezési mód – éspedig az EK 227. cikkben előírt eljárás – alá tartozik.
- 129 Egyébiránt nem vitatható, hogy az olyan eljárást, mint amelyet Írország indított a választottbíróság előtt, az EK 292. cikk szerinti vitarendezési módnak kell minősíteni, minthogy az egyezmény 296. cikke alapján az ilyen választottbíróság által hozott határozat végleges, és kötelező ereje van az adott vitában részt vevő felekre nézve.
- 130 Írország azonban másodlagosan azt állítja, hogy amennyiben a Bíróság arra a következtetésre jutna, hogy az egyezménynek a választottbíróság előtt hivatkozott rendelkezései a közösségi jog szerves részét képezik, ugyanez a következtetés érvényes az egyezménynek a vitarendezésre vonatkozó rendelkezéseire is. Következésképpen az egyezmény 287. cikke (1) bekezdésének c) pontjában említett választottbírósághoz való folyamodás Írország szerint az EK-Szerződésben előírt – az EK 292. cikk szerinti – egyik vitarendezési mód.
- 131 Ezt az érvet el kell utasítani.
- 132 Az egyezményhez hasonló nemzetközi megállapodás ugyanis – amint arra a Bíróság a jelen ítélet 123. pontjában már emlékeztetett – nem sértheti a Bíróság kizárólagos hatáskörét a tagállamok között a közösségi jog értelmezése vagy alkalmazása tekintetében felmerülő viták rendezésére. Ezenfelül, amint az a jelen ítélet 124. és 125. pontjában kifejtésre került, az egyezmény 282. cikke éppenséggel lehetővé teszi annak biztosítását, hogy a Bíróság kizárólagos hatásköre ne csorbuljon, és ezáltal a közösségi jogrendszer önállósága hathatósan megőriztessék.

- 133 Az előzőekben foglaltakból az következik, hogy Írországnak a MOX üzemmel kapcsolatos vita rendezése érdekében a választottbírószághoz való folyamódása ellentétes az EK 220. és az EK 292. cikkel.
- 134 Ennek a megállapításnak a helytállóságát nem kérdőjelezi meg az a tény, hogy Írországnak a választottbírószághoz elé terjesztett keresetlevele az Egyesült Királyságnak a terrorizmushoz kötődő kockázatokkal kapcsolatos bizonyos kötelezettségeire is kitér.
- 135 Ugyanis, anélkül hogy határozni kellene arról, hogy a vitának ez a része a közösségi jog hatálya alá tartozik-e, elegendő annak megállapítása, amint az a jelen ítélet 120. pontjából kitűnik, hogy a jelen ügyben az Írország és az Egyesült Királyság közötti vita jelentős része a közösségi jog értelmezéséről vagy alkalmazásáról szól. A Bíróság dolga, hogy adott esetben azonosítsa a vitának azokat az elemeit, amelyek az érintett nemzetközi megállapodás olyan rendelkezéseire vonatkoznak, amelyek nem tartoznak a Bíróság joghatósága alá.
- 136 Minthogy a Bíróság joghatósága a tagállamok számára kizárólagos és kötelező, nem fogadhatók el Írországnak azok az érvei, amelyek az egyezmény VII. melléklete szerinti választottbírószághoz eljárásnak a Bíróság előtt az EK 227. cikk alapján indított keresettel szembeni előnyeire vonatkoznak.
- 137 Az ilyen előnyök bebizonyosodásuk esetén sem indokolhatják egy tagállam mentesülését az EK-Szerződésben előírt, a közösségi jog valamely más tagállam általi állítólagos megsértésének elhárítására szolgáló bírósági jogorvoslat igénybevételeire vonatkozó kötelezettsége alól (ilyen értelemben lásd a 232/78. sz., Bizottság kontra Franciaország ügyben 1979. szeptember 25-én hozott ítélet [EBHT 1979., 2729. o.] 9. pontját).

- 138 Végül, ami Írországnak a sürgősségre és az ideiglenes intézkedéseknek az egyezmény 290. cikke szerinti elrendelése lehetőségére vonatkozó érvét illeti, elegendő rámutatni arra, hogy az EK 243. cikk értelmében a Bíróság az elé terjesztett ügyekben bármely szükséges ideiglenes intézkedést elrendelhet. Ilyen intézkedések tehát nyilvánvalóan elrendelhetők az EK 227. cikk alapján indított eljárás keretében.
- 139 Az előzőekben kifejtett összes megfontolásra tekintettel az első kifogásnak helyt kell adni.

A második kifogásról

- 140 Második kifogásában a Bizottság előadja, hogy Írország azzal, hogy közösségi jogszabályok értelmezését és alkalmazását választottbíróság elé terjesztette, megvalósította az EK 292. cikk megsértését, és – az EAK-Szerződés hatálya alá tartozó jogi aktusok tekintetében – az EA 193. cikk megsértését

A felek érvei

- 141 A Bizottság azt rója fel Írországnak, hogy megsértette a Bíróságnak az EK 292. és az EA 193. cikk szerinti kizárólagos joghatóságát azzal, hogy szerinte Írország a választottbíróság előtt, nevezetesen keresetlevelében, az egyezmény 293. cikke alapján az EK-Szerződés vagy az EAK-Szerződés hatálya alá tartozó bizonyos közösségi jogi aktusokra és ezáltal mint a választottbíróság előtt alkalmazandó jogra hivatkozott.

- 142 Az Egyesült Királyság Kormánya, amely osztja ezt a véleményt, hozzáteszi, hogy a választottbírósághoz benyújtott beadványaiban Írország az egyezmény 293. cikke alapján több közösségi jogi aktusra hivatkozott, nevezetesen a 85/337 irányelvre, a 90/313 irányelvre és a radioaktív hulladékok tagállamok közötti szállításának, a Közösség területére történő beszállításának, illetve az onnan történő kiszállításának felügyeletéről és ellenőrzéséről szóló, 1992. február 3-i 92/3/Euratom tanácsi irányelvre (HL L 35., 24. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 2. kötet, 90. o.), valamint nemzetközi megállapodásokra, mint amilyen az Atlanti-óceán északkeleti körzete tengeri környezetének védelméről szóló egyezmény.
- 143 Az Egyesült Királyság Kormánya kifejti azt is, hogy a választottbíróság előtt Írország e jogi aktusok és egyezmények meghatározott rendelkezéseinek adandó értelmezéssel kapcsolatos érveket hozott fel, és azt állította, hogy az Egyesült Királyság magatartása összeegyeztethetetlen az ezekből eredő egyes közösségi jogi kötelezettségekkel.
- 144 Írország fenntartja, hogy a közösségi jogi aktusokra mint nem kötelező tényekre csupán abból a célból hivatkozott, hogy az egyezmény egyes szövegrészeinek értelmezését megkönnyítse azzal, hogy rámutatott arra, ahogyan ezeket a választottbíróságtól eltérő jogrendszerek bírósági gyakorlatában értik.
- 145 Írország felfogása szerint, az egyezménytől eltérő jogrendszer elemei is felhasználhatók „renvoi” útján; ez bevett jogi technika, amely szerinte a különböző jogrendszerek normáinak harmonikus együttélését hivatott biztosítani.

A Bíróság álláspontja

- 146 Bizonyos, hogy Írország a választottbírósághoz benyújtott keresetlevelében, valamint a választottbírósághoz intézett beadványaiban néhány közösségi jogi aktusra hivatkozott.

- 147 Az Atlanti-óceán északkeleti körzete tengeri környezetének védelméről szóló egyezményen kívül lényegében a következő jogi aktusokról van szó: az EK-Szerződés vonatkozásában a 85/337 és a 90/313 irányelv, az EAK-Szerződés vonatkozásában pedig a 80/836, a 92/3 és a 96/29 irányelv.
- 148 Az is bizonyos, hogy ezekre a közösségi jogi aktusokra Írország az egyezmény 293. cikkének (1) bekezdése alapján hivatkozott, amely előírja, hogy a választottbíróshoz hasonló bíróság vagy választottbíróshoz „köteles ezen Egyezményt és a nemzetközi jog más, [ezen Egyezménnyel] nem összeegyeztethetetlen szabályait alkalmazni”.
- 149 Ugyanis, amint azt a főtanácsnok indítványának 49. és 50. pontjában kifejtette, Írországnak a választottbíróshoz elterjesztett beadványainak különböző részeiből az derül ki, hogy e tagállam az említett közösségi jogi aktusokat nemcsak a vitával érintett egyezmény általános rendelkezései értelmének tisztázására alkalmas tényekként adta elő, hanem olyan nemzetközi jogi szabályokként, amelyeket a választottbíróshoz az egyezmény 293. cikke értelmében alkalmazni köteles.
- 150 Így – az Egyesült Királyság kormányának állítása szerint, amit Írország sem vitatott – Írország a választottbíróshoz előterjesztett beadványában, hogy az 1993. évi környezeti hatástanulmány nem felelt meg a 85/337 irányelv követelményeinek, és hogy az Egyesült Királyság a MOX üzem működési terve közzétételének megtagadásával nem tette lehetővé az üzem gazdasági indoklásának a 96/29 irányelv szerinti értékelését, azonkívül, hogy a közzététel megtagadása a 80/836 irányelv 6. cikkének, valamint a 96/29 irányelv 6. cikkének megsértését is megvalósította.
- 151 Nyilvánvaló ezért, hogy Írország értelmezés és alkalmazás végett közösségi jogi eszközöket terjesztett a választottbíróshoz elterjesztett jogi eszközök rendelkezéseinek az Egyesült Királyság általi megsértésének megállapítására irányuló eljárás keretében.

- 152 Ez azonban ellentétes a tagállamokat az EK 292. és az EA 193. cikk értelmében terhelő azon kötelezettséggel, hogy tiszteletben kell tartaniuk a Bíróságnak a közösségi jog rendelkezései értelmezésével és alkalmazásával kapcsolatos viták eldöntésére vonatkozó joghatósága kizárólagos természetét, különösen oly módon, hogy az EK 227. és az EA 142. cikkben előírt eljárásokat veszik igénybe a közösségi jog másik tagállam általi megsértésének megállapítása céljából.
- 153 Következésképpen, minthogy az érintett jogi aktusok némelyike az EK-Szerződés, más része pedig az EAK-Szerződés hatálya alá tartozik, meg kell állapítani az EK 292. és az EA 193. cikk megsértését.
- 154 Ezenkívül rá kell mutatni arra, hogy a választottbíróság előtti eljárásnak a jelen ítélet 146–150. pontjából kitűnő körülmények közötti megindítása és lefolytatása a szerződésekben rögzített hatásköri rend és ezáltal a közösségi jogrendszer önállósága sérelmének nyilvánvaló kockázatát hordozza magában.
- 155 Márpedig ez a kockázat fennáll, noha Írország saját előadása szerint alakszerű biztosítékot adott afelől, hogy nem hívta fel és nem is fogja felhívni a választottbíróságot – az egyezmény 293. cikke vagy bármely egyéb rendelkezés alapján – annak vizsgálatára vagy értékelésére, hogy az Egyesült Királyság megsértette-e a közösségi jog valamely előírását.
- 156 Az említett kockázat fennállása egyébként teljesen megfosztja jelentőségétől azt a tényt, hogy Írország felkérhette volna a választottbíróságot a közösségi jognak *renvoi* vagy bármely más technika útján történő alkalmazására.
- 157 Következésképpen a második kifogást alaposnak kell tekinteni.

A harmadik kifogásról

158 Harmadik kifogásával a Bizottság először is azt állítja, hogy Írország nem tartotta be az EK 10. cikkből eredő együttműködési kötelezettséget, mivel azzal, hogy az egyezmény keretében a Közösség hatáskörébe tartozó rendelkezések alapján indított eljárást, a Közösséget illető hatáskört gyakorolt. Másodsorban, a Bizottság szerint Írország azzal is elmulasztotta mind az EK 10., mind az EA 192. cikkből eredő együttműködési kötelezettség teljesítését, hogy ezt az eljárást egyoldalúan indította el, anélkül hogy az illetékes közösségi intézményeket tájékoztatta, illetőleg velük egyeztetett volna.

A felek érvei

159 A Bizottság előadása szerint Írország azzal, hogy az egyezmény keretében indított vitarendezési eljárást ennek az egyezménynek a Közösség hatáskörébe tartozó rendelkezései alapján, a Közösséget illető hatáskört gyakorolt.

160 Egy ilyen kereset azonban a Bizottság szerint alkalmas lehet arra, hogy harmadik államoknál, amelyek az egyezmény részesei, zavart keltsen a Közösségnek – mint szerződő félnek – a külső képviseletére és belső összetartására vonatkozólag, és nagymértékben káros a Közösség külső cselekvésének hatékonyságára és koherenciájára nézve.

161 Ezenkívül a Bizottság úgy véli, hogy Írország megszegte az EK 10. és az EA 192. cikket, minthogy egy tagállam nem indíthat egyoldalúan vitarendezési eljárást egy vegyes megállapodás keretében anélkül, hogy az illetékes közösségi intézményeket tájékoztatta, illetőleg velük egyeztetett volna.

- 162 A Bizottság és Írország közötti összes kapcsolatfelvétellel azonban az Atlanti-óceán északkeleti körzete tengeri környezetének védelméről szóló egyezmény és az egyezmény keretében lefolytatandó eljárás megindítását követően került sor.
- 163 Írország előadja, hogy az EK 10. cikk általános elvként szubszidiárius kötelezettséget keletkeztet. Ezért amennyiben a Bíróság úgy ítélné meg, hogy az EK 292. cikkben előírt kötelezettségét Írország megszegte, akkor ezenkívül nem állhat fenn az EK 10. cikk szerinti kötelezettség megszegése is.
- 164 A svéd kormány lényegében osztja ezt az álláspontot.
- 165 Írország hozzáteszi, hogy a jelen ügy körülményei között egy előzetes egyeztetés nem tette volna lehetővé a jelen ügyben felmerült vélemények összeegyeztetését, minthogy a Bizottság láthatóan azon a véleményen volt, hogy Írország az egyezmény vitarendezési eljárását nem veheti igénybe.
- 166 Az Egyesült Királyság kormánya előadja, hogy Írországnak legalábbis meg kellett volna fontolnia, hogy objektív indokok alapján komoly kételyek táplálhatók szándékának az EK 292. és az EA 193. cikkel való összeegyeztethetőségével szemben.
- 167 Ilyen körülmények között Írországnak kötelessége lett volna a partnereivel való egyeztetés, és amennyiben ezen az úton a vita rendezésére nem került volna sor, akkor a Bíróság dolga lett volna, hogy a Közösség hatásköréről határozzon.

A Bíróság álláspontja

- 168 Először a Bizottság azt rója fel Írországnak, hogy megszegte az EK 10. cikkből eredő együttműködési kötelezettséget, mivel Írország azzal, hogy az egyezmény szerinti választottbírói eljárást indított, a Közösséget illető hatáskört gyakorolt.
- 169 Márpedig a tagállamoknak azon, az EK 292. cikkben előírt kötelezettségét, hogy a közösségi bírósági rendszert vegyék igénybe, és tiszteletben tartásuk a Bíróság kizárólagos joghatóságát, amely ennek a jogrendszernek alapvető vonása, az EK 10. cikkből eredő, általánosabb jóhiszemű együttműködési kötelezettség sajátos megnyilvánulásaként kell érteni.
- 170 Ezenkívül meg kell állapítani, hogy a harmadik kifogás ezen első részének a tárgya ugyanaz, mint az első kifogásé, minthogy Írországnak ugyanarra a magatartására irányul, tudniillik arra, hogy Írország megindította az eljárást a választottbírói eljárás előtt, megsértve ezzel az EK 292. cikket.
- 171 Ezért az EK 10. cikkben előírt általános kötelezettségek megszegését, amely az EK 292. cikk értelmében Írországra vonatkozó specifikusabb kötelezettségek már megállapított megszegésétől különbözik, nem kell megállapítani.
- 172 Másodszor a Bizottság azt rója fel Írországnak, hogy – mivel a választottbírói eljárás előtti eljárást anélkül indította el, hogy az illetékes közösségi intézményeket tájékoztatta, illetőleg velük egyeztetett volna – megsértette az EK 10. cikket és az EA 192. cikket.

- 173 A harmadik kifogásnak ez a második része Írországnak az első kifogás tárgyát képező magatartásától eltérő, állítólagos mulasztására vonatkozik. Következésképpen vizsgálni kell.
- 174 A Bíróság emlékeztetett arra, hogy az EK 10. cikk az EK-Szerződés célkitűzéseinek megfelelő valamennyi tárgykörben arra kötelezi a tagállamokat, hogy segítsék elő a Közösség feladatainak teljesítését, és tartózkodjanak minden olyan intézkedéstől, amely veszélyeztetheti az EK-Szerződés célkitűzéseinek megvalósítását (ilyen értelemben lásd az 1/03. sz., 2006. február 7-i vélemény [EBHT 2006., I-1145. o.] 119. pontját). A tagállamok az EA 192. cikk értelmében ugyanilyen természetű kötelezettségeket vállalnak az EAK-Szerződés keretében.
- 175 A Bíróság ezenkívül hangsúlyozta, hogy a tagállamok és a közösségi intézmények kötelesek szorosan együttműködni a vegyes megállapodások megkötésére vonatkozó megosztott hatáskör értelmében tett kötelezettségvállalások végrehajtásában (lásd a Dior és társai ügyben hozott, fent hivatkozott ítélet 36. pontját).
- 176 Különösen így van ez egy olyan, a jelen ügyben szereplőhöz hasonló vita esetében, amely lényegében egy vegyes megállapodásban vállalt kötelezettségekről szól, amelyek egy olyan területhez – a tengeri környezet védelme és megőrzése – tartoznak, amelyben a Közösség és a tagállamok hatásköre szorosan összefonódik, amint azt egyébként a Közösség hatásköréről szóló nyilatkozat és függeléke tanúsítják.
- 177 Egy ilyen természetű vitának a választottbíróshoz hasonló bíróság elé terjesztése azt a kockázatot rejti magában, hogy a Bíróságtól eltérő másik bíróság határozza meg a tagállamokat a közösségi jog értelmében terhelő kötelezettségek terjedelméről.

- 178 Egyébiránt 2001. október 8-i levelükben a Bizottság szolgálatai már azt az álláspontot képviselték, hogy a MOX üzemmel kapcsolatos vita, úgy, ahogy azt Írország az Atlanti-óceán északkeleti körzete tengeri környezetének védelméről szóló egyezmény szerint megalakított választottbíróság elé vitte, a Bíróság kizárólagos joghatósága alá tartozik.
- 179 Ilyen feltételek között Írországnak a vegyes megállapodás keretében való szoros együttműködési kötelezettségéből az következik, hogy köteles tájékoztatni az illetékes közösségi intézményeket, illetőleg konzultálni velük, mielőtt a MOX üzemmel kapcsolatos vitának az egyezmény keretében történő rendezésére irányuló eljárást megindítja.
- 180 Ugyanilyen tájékoztatási és előzetes egyeztetési kötelezettség terhelte továbbá Írországot az EAK-Szerződés értelmében, amennyiben e tagállam e szerződés rendelkezéseit, valamint az azok végrehajtására kibocsátott jogi aktusokat szándékozott felhozni abban az eljárásban, amelyet a választottbíróság előtt akart megindítani.
- 181 Márpedig bizonyos az, hogy az említett eljárás megindításakor Írország nem tartotta be ezt a tájékoztatási és előzetes egyeztetési kötelezettséget.
- 182 Tekintettel az előzőekben kifejtettekre, helyt kell adni a harmadik jogalapnak azon részében, amely arra irányult, hogy a Bíróság állapítsa meg, hogy Írország – mivel az egyezményben előírt vitarendezési rendszer keretében indított eljárást, anélkül hogy az illetékes közösségi intézményeket tájékoztatta, illetőleg velük egyeztetett volna – nem tartotta be az EK 10. és az EA 192. cikkből eredő együttműködési kötelezettséget.
- 183 Végeredményben tehát a keresetnek helyt kell adni.

A költségekről

¹⁸⁴ Az eljárási szabályzat 69. cikkének 2. §-a alapján a Bíróság a peresztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Írországot, mivel peresztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére. Az említett cikk 4. §-ával összhangban az Egyesült Királyság és a Svéd Királyság maguk viselik saját költségeiket.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

- 1) **A Bíróság megállapítja, hogy Írország – mivel a sellafeldi (Egyesült Királyság) székhelyű MOX üzemmel kapcsolatban Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága ellen az Egyesült Nemzetek Tengerjogi Egyezménye keretében indított vitarendezési eljárást – nem teljesítette az EK 10. és az EK 292. cikkből, valamint az EA 192. és az EA 193. cikkből eredő kötelezettségeit.**
- 2) **A Bíróság Írországot kötelezi a költségek viselésére.**
- 3) **Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága, valamint a Svéd Királyság maguk viselik saját költségeiket.**

Aláírások